

CİNS AYRIMCILIĞI

Gizem Acar, İbrahim Köse, Erdem Yıldırım, Gökhan Yılmaz, Durmuş Küçük, Şahin Şahin,
Gökhan Yavuztekin, Nevin Ozan

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ JEOPENÇ, DENİZLİ

T. C. Anayasasının Kanun Eşitliği kısmının 10. maddesinde şunlar yazmaktadır; Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir. Ayrıca 10. maddeye ek olarak; Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliği sağlanmakla yükümlüdür.

T. C. Anayasasındaki maddelere rağmen toplumumuzdaki cins ayrımcılığı sorunu büyümekte olup, bu soruna çeşitli kanun ve kampanyalar ile çözüm aranmaktadır.

BM "Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi sözleşmesine" (CEDAW) ilişkin olarak hazırlanan ve CEDAW'a imza koyan ülkelerin katılım ve onayına sunulan Ek Protokol ülkemiz tarafından TBMM'ye sunulup onaylanmıştır.

Ayrıca ülkemizde KESK kadın kolları "Ayrımcılığa Karşı Eşitlik İçin Örgütlenme Kampanyası" için topladığı 50 bin imzayı Türkiye Parlamentosu Başkanlığına sunacaklarını duyurdu. KESK Kadın Kolları Sekreteri Sevgi Göyçe, cinsiyet ayrımcılığı politikaları, cinsel tacizin de söz konusu olduğunu vurguladı. Özellikle terfi ve atamalarda yoğun bir şekilde cins ayrımcılığının yaşandığına dikkat çeken Göyçe, erkeklerin daha yetenekli olduğu varsayımıyla hareket edildiğini söyledi.

Kadın istihdamının yasal bir engel olmamasına rağmen düşük olmasının çeşitli

sosyo - kültürel nedenleri vardır. Türkiye'nin gelenekleriyle harmanlanan eski medeni kanuna göre; "aile reisliği kurumu vardır ve aile reisi kocadır" kanununun kaldırılarak, yeni medeni kanunu göre "Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır" kanununun çıkarılmasına rağmen uygulamadaki eksiklerimiz nedeniyle halkımız bunu benimseyememiştir.

Bundan dolayı Türkiye'deki kadın istihdamı arzu edilen düzeyde değildir; erkeklerin %69,5'i iş gücüne katılırken, kadınların %27,9'u iş gücüne katılmaktadır. Çalışan kadınlar uzmanlık gerektirmeyen mesleklerde yoğunlaşırken, iş gücüne dayanan mesleklerdeki kadınlar ise genelde kısmi çalışma, geçici çalışma ve evde çalışma gibi atipik ve kayıt dışı istihdam biçimlerinde ağırlıklı olarak yer almaktadır. Kadınlar kentlerde düşük, kırsal alanlarda oldukça yüksek oranlarda çalışmaktadırlar. Kırsal alanda "ücretsiz aile işçisi" olarak çalışan genç kız ve kadınların oranı %62,6 düzeyinde bulunmaktadır.

Toplumda cins ayrımcılığı sıkça karşılaşılan bir durum, sistemin doğasından kaynaklı kadına biçilen roller var. Kadınların toplumda çocuk bakımı ve ev işlerinde görev almaları yeterli görülmektedir. Fakat ev işleri yapan ve çocuk yetiştiren kadınların yüksek derecede organizasyon yetenekleri, harika bir zamanlama kavramları, karar verme yetenekleri ve tolerans gösterebilme oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Ülkemizde kadınlar en çok uluslararası ilişkiler, insan kaynakları alanlarında öğretmenlik ve tıp alanlarında çalışmaktadır. Kadınların bu sektörde yoğunlaşmasının sebebi, bu mesleklerin eş, anne, baba ve çocuklardan oluşan aile bireylerini rahatsız etmemesidir.

Jeoloji Mühendisliğinin sadece kas gücüne dayalı olduğunu savunan işverenin, işçi alımındaki genel tutumu erkektekine benzerdir. Bu da bayanların bu sektörde kendilerini gösterebilme imkanlarını kısıtlamaktadır. Bu yaklaşıma katılmamakla birlikte, Jeoloji Mühendisliği sadece kas gücüne değil, beyin gücüne de dayalıdır. Deneyler yapılarak çalışma ve projelerin bilimsel bir temele oturtulmasını sağlamak, dolayısıyla aklı ve mantığı olan bayanlarında işbirliğinin olabileceği bir bilim ve mühendislik dalıdır JEOLJİ.

Bir iş başvurusunda Jeoloji Mühendisi ve işveren arasında yaşanan diyalog aşağıdaki şekildedir:

İLAN

Ocak İşletme Sorumlusu olarak,
Mermer Fabrikası'nda çalışacak 2 dil bilen,
bay, Jeoloji Mühendisi alınacaktır.

İş ilanımızı nerede gördünüz!?

Yerel gazetede gördüm.

Dikkat ettiyseniz bu iş için ilanda erkek eleman aradığımızı belirtmiştik!.

Evet gördüm. Zaten bu sektörde genellikle erkek Jeoloji Mühendislerine şans tanındığını biliyorum ama inatçı bir yapım vardır, bana şans verirseniz bu geleneği bozabilecek güçte olduğumu göstermek için buradayım.

12 saatlik iş temposuna ve arazi şartlarına dayanabilecek misiniz?

idealım bu sektörde olmak. Bu yüzden işimi severek yapıyorum.

Bu şartlar altında erkek personel ile çalışmayı ve mesaiye kalmayı kabul ediyorsunuz yani.

Birçok yönetim eğitimine katıldım organizasyon yeteneğimin yüksek olduğuna inanıyorum, erkeklerle çalışmak benim için pek sorun olmaz ama onları bilemem.

İlginç... Beni şaşırttınız! Bu iş için bir bayanı düşüneneğim hiç aklıma gelmezdi. Evli misiniz? Bu benim için önemli, ben çalışanımdan en uzun süre verim almayı amaçlarım.

Evet evliyim ama eşim bu konuda bir engel teşkil etmez ve eminim ki desteğini esirgemez.

Bu işi yapabileceğinizi düşünme nedenleriniz nelerdir?

Peki sizin yapamayacağımı düşünme nedeniniz neler?

Bir erkek gibi çalışabileceğinizi düşünmüyorum! Ayrıca işlerin en yoğun olduğu dönemde, hamilelik gibi bir nedenle uzun bir süre görevinizi yapamayacaksınız. Bu açığı kapatabilecek misiniz?

Korkularınızı tabi ki anlıyorum ama en az 2 sene çocuk yapmayı düşünmüyoruz. Zaten bu iki sene içinde isimdeki başarılarımı gördükten sonra hamilelik dönemindeki zararınız benim iki senede fabrikaya kazandırdığım karın yanında ölçü dahi olamayacaktır...

Tamam, verdiğiniz cevaplar daha önceki bakış açımı değiştirdi, ancak, kararımı henüz vermedim, bana öyle bir şey söyleyin ki sizi işe alırken hiç aklımda soru işareti kalmasin.

Kendime inandığım ve güvendiğim için, ilanda erkek mühendis aramanıza rağmen size başvurmam bence yeterli.

Peki teşekkür ederim ilginiz için, bana biraz zaman vermenizi istiyorum.

Peki, teşekkürler...

Birkaç gün sonra telefonda:

Evet geleneği bozuyoruz sanırım! Fabrikamda yarın sabah saat 8.30'da sizi ayrıntıları görüşmek için bekliyorum

Beni şaşırtmadığınız için teşekkürler.

Jeoloji Mühendisi olan bayanlar, mesleki hayatlarında yaşadıkları zorluklara rağmen kendilerini geliştirerek bu sektörde belli mertebelere ulaşmışlardır. Denizli'nin zemin etüd bürolarından birinde, Jeoloji Mühendisi olarak çalışan Fikriye Altındağ ve Mermer Eksperliği yapan Yeliz Hanım bize en yakın ve en güzel örneklerdir.

Ve bizim düşüncemiz KADIN İSTERSE her türlü başarıyı elde eder...